

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 30 кор.
 на пів року . . . 10 кор.
 на чверть року . . . 5 кор.
 на місяць . . . 170 кор.

За границею:

цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНА

«Виреш ми очі і думу ми виреш: а не возьмеш малости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Дзямбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає сядише на попереднє застереження — Рекламациі неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня значайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надслаймі» 40 с. від стрічки. Подяки і приваги донесеня по 30 сот. від стрічки.

Вибори в Росії.

Хотий висліді відбуваючих ся виборів до державної думи еще не вповні відомі, то всеж таки зазначили ся вже дві характеристичні ціхи теперішних виборів: в цілій Росії побіда опозиційних свободолюбних партій, а в польськім Королівстві рішуча побіда націонал-демократичної концентрації.

Що до сеї послідної події, яка подала моральний престиж між польськими партіями швехпольській шовіністичній фракції, під якої егідою збула ся «концентрація», — то є она доказом, як слабким впливом можуть повеличати ся правдиво демократичні і поступові польські партії, коли навіть в таких промислових центрах як Варшава і Лодзь, ба навіть при помочи жидів, они не зуміли ставити чоло реакційно-шовіністичному напрямкови польської політики. Дальшою ціхою того успіху швехпольского напрямку при виборах є, що на Литві і Білоруси виийшли також майже самі Поляки і тільки двох Литовців увійде до нової думи. Коли нагадаємо, що під наради думи прийде безперечно з такою силою разом вже за першим видвигнена аграрна квестія, яка мусіла би необхідно підорвати значіне «історичних» польських поміщиків „на кресах“, то стане нам зрозумілою ся шалена енергія і запобігливість, з якою польська експанзивність приступила до виборів. Борючись за польскість на кресах, боронять польські шляхтичі передовсім свого найблизшого кастово економічного інтересу.

Загальне число вибраних до вчера послів до думи вносить 226, з чого є, після означеня петербурскої телеграфічної агенції: 8 монархістів, 11 прихильників правиці, 16 уміркованих, 9 жовтневиків, 1 зі сторонництва мирного відродження, 40 кадетів, 28 соціальних демократів, 14 членів сторонництва праці, 34 з лівиці, 42 послів національних, 11 безпартійних, 3 скрайної лівиці. Межи вибраними було 18 членів попередньої думи. Вибори вчерашнього дня випали дещо корисніше для правиці. Серед 304 вибраних належить 77 до правиці 43 до партії народовців, з яких половину треба причислити до партії правиці, 182 до лівиці, а 2 незвісних політичних пересвідчень.

З тим всім партії опозиції будуть мали, що найменше дві третини мандатів і російське правительсто не може навіть мріти, щоби якимсь чином могло

зискати прихильну собі більшість в будучій думі. Такого вислїду виборів сподівали ся впрочім всі, що знають настрої російської суспільности, яка навіть без агітації і під ярмом воєнних станів дала такий досадний вираз свого недовіря до теперішнього режиму і суспільного ладу. Тільки для самого правительства було се прикрою несподіванкою, бо оно до послідної хвилі вводило себе і найвисші круги надією на успішний для себе вислід виборів. Супротив теперішнього результату правительсто Століпіна стало зовсім безрадним, а як з Петербурга доносять, в найвисших кругах мало виринути питанє, чи порадно взагалі скликати таку думу, чи ліпше може тихомовчки засистувати всякий конституційний і реформаторський рух. Однак раз рушеної лянїни ніяка сила не здержить на половині гірської похилости: она спічне хіба на долинї, коли осягне рівновагу кінетичних прав. Так і не спічне, Росія аж хіба на основі конституційного ладу репрезентації населеня і автономії народів.

Угорські скандали.

Виступленє посла Ленделя против міністра Польонія порушило ціле муравкище корупції і нечистих зделок. Коли б. міністер справедливости Польоні уступив, хотий від більшости сторонництва независимости одержав вотум довіря, а уступив тому, щоби своєї чести доходити против Ленделя на судовій дорозі, тоді з обвинителя найшов ся Лендель в положеню обвиненого, хотий еще хоронила єго посольска нетикальність. Щоби здобути докази вини корупційного правительства, оголосив Лендель просьбу «до всіх чесних людей, щоби після своєї відомости і можности достатчити єму обтяжуючих фактів, документів на правительство Феєрварого і на міністра Польонія». Внаслідок сего урядник найвисшої обрахункової палати Гайда забрав кілька актів і доручив їх Лендельови до відфотографованя. Однак президент обрахункової палати скоро запримітив брак тих актів і дав знати поліції, яка перевела ревізію у будапештєвських фотографів і акти відобрала, а винного урядника Гайду арештовала.

Пос. Лендель замотав ся тим способом в другий процес, бо прокуратория закинула єму підкупство урядника і крадіж актів. Гайду випущено передвчєра

на волю признавши єго чин не крадіжию а нарушенем урядової тайни. Не менше однак зажадав суд виданя пос. Ленделя і сойм згодив ся на те. Що більше, від Ленделя відступили всі єго давні приятелі, а навіть єго прибічний орган виступає тепер з цілою ненавистію против него, закидаючи єму ріжні шантажі і вимушеня. Так отже Лендель, хотийши очистити Авгієву стайню, тільки там себе обмурав гноем, а угорській корупції не стер голову. Чимраз більший круг людей втягнений у вир сеї гноївки, а передовсім так попереднє, як і теперішне правительство. Ціла угорська праса станула по стороні теперішнього правительства, а особливо в обороні Кошута, якого старає ся окржити авреолею родинного геройства, бож тут в першій лінії розходиться о перекуцтва праси то майже без виїмки. Один Budapesti Naplo виступає против сеї корупції, яку ширив так Феєрвари, як і Векерле, роздаючи опозиційним часописам, не тільки павшалі за інсерати але правительственным часописам асигнує грубі тисячі.

Викрадені спілкою Лендель-Гайда акти відносять ся передовсім до просьби дневника «Egyetertes», щоби річний ричалт 6.000 К виплачено єму за 6 літ з гори. Ту просьбу полагодив бувший міністер торговлі в той спосіб, що дневник крім звичайного ричалту дістав ще 25.000 К. Дальше єсть в актах спис ричалтів, які дістали всі пештєвські дневники в р. 1906. Дневник «A Nap» оголошує акти найвисшої рахункової палати, які п. Лендель дістав від урядника Гайду і велів відфотографувати. Містить ся в них широка кореспонденція між рахунковою палатою а міністром торговлі. Пр. під датою 25. січня с. р. домагає ся рахункова палата пояснєнь що до ричалту для дневника «Egyetertes» підвисшеного на 25.000 К, хоч єму належало ся лиже 10.000 К. В додатку рахункова палата відмічає, що справа того дневника не була розліджена директоріятном «causarum regalium», котрий єсть єдино компетентний розслідувати всі скарбові умови, коли они переступають означену високість. Дальше оголошує згаданий дневник письмо міністра торговлі до президента міністрів з просьбою о пояснєнє, як ужито квоти 200.000 К, нереданої державними залізницями до диспозиційного фонду президії кабінету. Президент міністрів відповів дня 5. червня 1906, що не єсть в силі дати пояснєнь що до диспозиційного фонду з часів

свого попередника, бож се виходить і з природи того фонду і що ему незвісно, на що сего фонду ужито.

Сей розголос, якого вкінці набрала справа угорської корупції, спонукав міністра Кошута до виступлення в соймі в своїй власній і правительства обороні, в якій сказав між іншими: Праса цілого світа розписує ся про скандали, які окривають сідом кожного Мадяра. До давних брудів прибули нині свіжі. Ото з найвисшого рахункового трибуналу забрано деякі документи. Се по малярски зве ся крадіжию. В тих документах містять ся справді урядові тайни, та на доказ того, що нема в них нічо надзвичайного, складаю їх на стіл. Часть їх відносить ся до попередного, часть до теперішнього кабінету, а містять они подробиці о аносових павшалях деяких часописий. То не є перекупство. Я занадто високо ціню малярску прасу, щоби міг думати, що она дасть ся перекупити“.

Як видно з того, Кошут головно ударив в патриотичну струну, остерігаючи перед світовим скандалом, а також его комплімент малярській прасі є дуже слабким аргументом против закиду корупції. Тому і не диво, що Лендель звиває міністра Кошута, щоби заявив, що крім предложених ним в соймі актів і крім виказаних там інсератових павшалів (які і по думці Ленделя суть зовсім слушні), ніякий з дневників не одержав інших квот. Лендель заявляє, що послідними часами з рахункового трибуналу видавано для дневників без ніякої контролі не сотки тисячів, але мільони.

Очевидно справа перед судом мусть вьяснити ся, коли єї в який инший спосіб не скрутять, — о що в Угорщині не тяжко.

Д О П И С Ь.

Зі Станиславова.

(Осторога для емігрантів).

З надходячою весною розпочало ся золоте жниво для ріжних перевозових фірм, бо тисячі людей вибирають ся до Америки. Тож Міслери, Кянони, Фрайдберги, Кареші і безліч інших жидків, засипують села письмами, насилають своїх агентів, котрі легковірного мужика туманять і ошукують в неімовірний спосіб. Ось примір на пересторогу другим.

Для жидівської фірми Кареш і Стоцкі в Бремї вербує людей в Станиславівщині п. Губчак. Межи іншими виправляв він до Канади Матія Канцера і Гната Ружанського з Угринова горішного. Але они не поїхали, бо день перед відїздом зовсім припадково довідали ся ось що:

1) Що шіфкарти, котрі їм п. Губчак у фірмі Кареша постарав, є ф а л ь ш и в і. Матій Канцер і Гнат Ружанський люди неписьменні. Они жадали шіфкарти до Канади, ще й на карточці подали агентови виписаний адрес свого пивагра в Канаді, до котрого хочуть їхати. А тим часом замість до Канади, дістали шіфкарти до Сполучених Держав до Нового Йорку! Цікава річ, що було би стало ся з сими людьми, якби так они завчасу не

були оглянули ся, та замість до Канади, поїхали туди, куди їх справив п агент?

2) В шіфкартах стоить написано, що за перевіз морем з Бремї до Нового Йорку треба заплатити від особи по: 177, але чого, чи корон, чи ринських, того нема виражено. В тім, здає ся, криє ся хитро обдуманий підступ, щоби в емігранта більше гроший видурити. Позаяк шіфкарти писані в Бремї, а там на корони не рахують, лиш на марки, то найпевнійша річ, що нашим мужикам казали би жидки в Бремї платити не коронами, а марками. Рїжниця при тім така, що замість 177 корон, правдоподібно мусли би були заплатити 177 марок, значить 217 кор. 71 сот.! От яка штука! Скаржити до суду нема коли, бо утратило би ся корабель, а провадити процес з Америки не оплатило би ся і на те, здає ся, жидки рахують. Тож панове емігранти, котрі вже маєте шіфкарти, передивіть добре і завчасу, чи там стоить докладно виписано що і кілько ви маєте платити, абисьте відтак не каляли ся.

3) Шіфкарти Кареша за дорогі. Найпоряднійші перевозові фірми беруть за перевіз до Нового Йорку 154 кор. за дорослу особу, а жидок править 177 та ще й не знати, чи корон чи марок? Як корон то 23, а як марок, то 49 кор. 71 сот. більше, як другі беруть, Канон, бачу, ще більше дре.

З наведеного приміру виходить ясно, на який визиск є наражені наші емігранти навіть і в таким разі, коли агентом є свій чоловік, а щож доперва жид?

Тож позір люди! Не давайте ся так обдурювати! А щоби ви знали, чого тримати ся, то подаємо ціни перевозу на найлучших кораблях найсоліднійших фірм перевозових:

1) З Гамбургга до Нового Йорку (Сполучені Держави) коштує перевіз з порядним харчом і 100 кгр. пакунку 154 кор.

2) З Антверпії до Ст. Джон (Канада) як висше: 166 кор.

3) Ціла дорога: залїзницею зі Львова до Антверпії, дальше з Антверпії кораблем до Ст. Джон, а з Ст. Джон знов залїзницею до Вінїпегу, головного міста в Канаді, коштує разом: 298 корон. Больше, абисьте і сотика не дали, бо шкода!

Вкінці пригадуємо, що хто хоче безпечно, дешево, а вигідно дістати ся до Америки, най зверне ся до Товариства «Достава» в Станиславові, ул. 3-го Мая ч. 4. Тим способом і себе забезпечить перед всяким визиском і причинить ся до удержання руских шкіл та до будови руских церков, бо на ті дві цілі віддає Товариство «Достава» весь зарібок.

Промова посла д-ра Олесницького

в справі львівського університету

виголошена в кравчїм соймі для 16. лютого 1907 р

(Конець).

Підчас послїдної соймової сесії ставула та молодїж тут в сїм будинку перед лицем намісника краю і запевняючи его о тім, що нічого більше не бажає, як лише осягнення легальною дорогою мінімальних прав на львів-

ским університеті, вручила ему меморіал, в котрім знов не бажала нічо більше, як лише утвореня рускої комісії для іспиту правно-історичного на правничім видїлі, руских впливів і рускої роти приреченя при іматрикуляції.

Однак і се не віднесло ніякого успіху. На університеті ані подумано о тім, що суть права, які кождому народови вже по закону етики і кардинальних основ справедливости належать ся і яких відказаня ніяка молодїж на світі не знесе холоднокровно. — Не подумано над тим, що при таким актї, яким є іматрикуляція, при яким молодий чоловік торжественно приймає достоїнство академіка, — вже саме кождому вроджене внутрішнє почутє справедливости велить дозволити, щоби той чоловік почув свою матерню мову, так як чує її при інших подібних актах в житю, і що відмова в сїй справі, се наруга над его найбільшими святащами! Лише через загорїлу ненависть до Русинів добачувано нарушенє польскости університету в тім, коли би ректор при іматрикуляційній промові бодай кілька слів висказав в рускій мові, так як се робить намісник і маршалок в соймі, — Не старали ся навіть зрозуміти, що помимо польского характеру університету не годить ся ігнорувати того, що на тім університеті є тисячка рускої молодїжи, що суть ще й рускі катедри, що суть рускі професори, — що в виду того такі мінімальні концесії для молодїжи народу, котрий свого університету не має, котрому нагїть надїю на свій університет віднято, — мусять мати місце, — що безоглядність на тім поли мусять викликати у молодїжи, котра літами даремно своїх прав добиває ся, необчислимі наслідки, — наслідки тим певнійші, коли рівночасно польска праса, котра стоить дуже близько університетских сфер, доливає систематично оливи до вогню, — пятнючи безнастанно руску молодїж яко dzicz hajdamacką і відсуджуючи її від чести і від всіх благородних почувань.

Ся безоглядність університетских властей, супроваджена безнастанними провокаціями, безнастанними клеветами і наругами польскої праси на тему некультурности, дикости і неспосібности Русина до висшої науки, — ся безвихідність молодїжи, котра побачила замкнені перед собою всі дороги, — отсе підклад послідних сумних подій на львівским університеті.

А склали ся ті події серед обставин, які мусли в високім степені вплинути на заострене відносин, — серед атмосфери, з якої немов верочно синались іскри на приготовлений пальний матеріал.

Цілий послідний рік, то епоха великого погрому рускої нації в Галичині.

Події сєї епохи мусли бачити молодїж і мусли єї відчути більше, як старші генерации.

Вона бачила небувале доси напруженє, великий і благородний порив свого народу, йдучого на зустріч проблемски надїй, які розстелились перед всіми народами держави, вона бачила, як ті легальні і справедливі пориви ломились брутально, — і бачила, хто їх ломив!

Вона бачила в перших рядах між тими, котрі з цілим накладом своїх сил приготовили погром руского народу, як раз тих, що були єї керманічами на університеті, — тих котрі мали нести її світло науки, якої девиною повинно бути перед всім правда і безсторонність.

Вона бачила жертви серед своєї суспільности, — тяжкі болючі жертви, які складав руский нарід, — бачила їх безуспішність і бачила на чїм жертвенику вони склались, — вона бачила десятки — і сотки братів, батьків, сестер і материй своїх, ведених мільям в оковах, не за який-будь акт насильства, а за одно слово висказанє в обороні своїх прав або і зовсім безвинно, — вона бачила кров їх, бачила трупи, які падали в жертву беззаконній самоволї, бачила й чула, що тоді, як иншим народам усміхалось сповненє їх бажань, руский нарід заковано ще

кріпше, ще дужше в окови — бачила той стан, який характеризує ся словами поета:

«Кругом неправда і неволя — народ замучений мовчить!»

І та неправда і та тяжка кривда і ті щоденні знущання над народом, над своїми найближчими, — се дальший підклад послідних подій, — се та атмосфера, серед якої молодіж того замученого народу не знайшла тої зимної крові і тої розваги, на яку не здобувався в подібних случаях часто навіть молодіж народів щасливих і упривілеованих.

А як далеко йшли провокації, котрі ту розвагу виключили, як формально бажано собі, щоби дійшло до подібних подій, свідчить найліпше факт, що коли при першій іматрукуляції сего року руска молодіж порішила об'єднатись на словну заяву — появилася у вшехпольскім органі злослива наруга: «ukraińskich młodzieńców opuściła odwaga!» — значить польська опінія публична свідомо і нарочно визивала ту відвагу.

Склали ся події, підпадаючи під букву законів карних; судити їх будуть власти до того покликані; осудила їх вже наша праса і суспільність — безпощадно.

Хто однак хоче справедливо судити, той мусить розважити причини і наслідки, а передовсім так повинна судити репрезентация парламентарна.

Склали ся інкриміновані факти, а за ними пішли їх наслідки і мимохіть звернули увагу на подібні події, котрі деінде лучились і на наслідки, які вони там потягли за собою.

І в сій точці супоставленя фактів до замітних доводить вислідів.

Перед кількома роками був Інсбрук видвищем далеко більших ексцесів; німецька молодіж здемолювала цілий будинок ново-основаного італійського юридичного факультету, знищила его до тла так, що порубано навіть двері і повикидувано всі вікна з рамами і не пощаджено навіть помешкань служби; з обох сторін падали револьверні стріли, згинуло кілька осіб, — між ними совітник намісництва Бербер, — були масові масакри і масові тяжкі uszkodження. Перед кількома роками польська молодіж в Кракові знищила в авлі університету бисть ректора; на техніці у Львові зневажено чинно професора і виправлено голосну демонстрацію в присутности представителів найвищих властей: — ані тут ані там не послідувала масові арештованя і облави на виновників, хоч ті ексцеси довершили тут і там молодіж народів пануючих, котра не має ніякої причини до актів розпуки. В р. 1902 польська молодіж на університеті в Берліні, спровокована смістом викладу професора Шімана, зневажила его в викладовій салі і помимо того „пруська гака-та“ не волікла єї перед суд і до тюрми, а обмежилася на університетскім ригорі.

Що більше, — мивушого року був Львів свідком великої чинної демонстрації польської молодіжи — і то не академічної, але молодіжи шкіл середних — при нагоді обходу річниць листопадового повстаня в дни 30. листопада 1906. Та польська молодіж, котрій зовсім офіційально дозволили власти на патріотичну демонстрацію і увільнили від науки шкільної на ранні години, не поперестала на тім, що взяла участь в обході, але відтак часть єї, а іменно ученики І школи реальної і VI гімназії устроїли атак наперед на IV гімназію, а коли єї не могли здобути, на II школу реальної, — висадили двері, повибивали вікна і побили учителя Яніка, котрий хотів їх спинити. І зробила се молодіж, котрої прав національних ніхто не кривдив, котрій отворено з гори двері до політичної демонстрації, котрої аспіраціям національним усе йшло на руку! Зробила се не в якої будь розпуки — а в буті! А прецінь не було ніяких репресалій, ніяких масових арештів; все зложено на конто гоняcej kwi młodzieńczej, — вважано, виправдано і затушовано.

Якже поступлено з рускою молодіжию? (Пастор: to co innego! „Ганьба“! на руских лавах). Коли зайшли факти підпадаючи під закон карний а ми не є в тім положеню, що-

би трактовано нас на рівні з другими, то чейже маємо право жадати, щоби привнайменше поступлено строго по закону, щоби судово-карне поступоване було дійсно актом справедливости, а не актом терору, актом мести — щоби судові власти не стояли під впливом і інспірацією політичних чинників і не виконували політичних інтенцій тих, котрі з кожного подібного случаю бажать викувати оруже репресалій против Русинів. Безпосередно по афері не добачили інгеруючі власти поліцейні причини до зарядження масових арештовань, але зараз пару днів пізнійше підняв ся алярм в польській прасі, виступив вшехпольскій орган в артикулом «Dusy już rozbłążliwości», в котрім накликував до терору під загрозою самосуду зі сторони польської суспільности і то не лиш на руских академіках, а на рускій публиці в загалі. Явилася у Намісника краю депутация польских професорів і сталося то, чого бажалось, наступила формальна облава серед ночи по домах приватних, немов за шайкою злодіїв, і в однім дни наступало масове арештоване около сотки руских академіків, на гурт, без розбору.

Ми чули вчера з уст намісника, що він не впливав зовсім на поступоване в слідстві. Коли так то ще гірше, що судівництво рогртіо motu пішло за окликом фанатичної ненависти і фанатичних окликів, які несли ся з праси!

Після обовязуючих постанов о карнім поступованю, коли заїде потреба арештованя, має передовсім наступити по мысли § 173. п. к. візване обвиненого чи підозрілого до судуї слідчого, доперва як неставить ся, видає ся приказ спровадження.

Для чого тут не поступлено після сеї постанови, — для чого в сім случаю признано конечним устроїти нічний напад на дома і мешканя, нарушити спокій родин, і тим способом немов нарочно втягнути в розгар університетскої афери широкі круги горожан і надати тій справі експанзивности, зробити єї справою широких кругів поза університетом, — коли той сам результат можна було досягнути дорученем візваня від слідчого судуї?

Для чого такий процедер признано відповідним аж 1. лютого, коли вже минув тиждень від факту. Небезпека утечі не заходила, бо хто хотів би був утечи, мав час від 23. січня до 1. лютого; не заходила небезпека порозумія і ударемнення слідства, бо й на се в тих сімох днях було часу досить. Значить, не було тут ніякого аргументу, оправданого в законі! Для чогож понад закон і власти станув тут русинодний голос польської праси?

На се одна відповідь ясна і очевидна: Іде тут о се, щоби актами терору здавити раз на все змагане рускої молодіжи і рускої суспільности до власного університету і коли не на все, то на довший час замкнути перед Русинами якубудь навіть надію на досягненя сего постуляту, а рівночасно розпалити серед польської суспільности ще більший огонь ненависти против Русинів і довести єї до повної затрати всякого почутя етики і справедливости, а коли можливе — і до актів чинного насильства против Русинів.

Та для тих, котрим люта ненависть до Русинів не відобрала ще не то здорового суду, але прямо здорових зміслів, чейже не буде тайним, що терор і репресалії не доведуть тут до нічого. Душі живого народа ніхто не закує. (Оплески Русинів).

Змаганя до досягненя власного університету не здавлять ся ні масовими вязницями, ні нищенем соток екзистенцій. Такі репресалії спосібні лише ще більше роздути ненависть і спричинити ще дальші необчислимі наслідки.

Ся справа і в нашім і в вашім інтересі мусить бути полагоджена; теперішній стан не запевняє нам прав, а вам супокою — і лише справедливе управлїненє університетских відносин може загоїти ту рану, яка болючо дотикає організм одного й другого народа. — Нехай раз буде дана можливість, — нехай буде дана надія для рускої молодіжи і суспільности,

що вона може досягнути сей ідеал своїх змагань. Перестаньте держати єї в роли уполі-дженого невільника, памятаючи на те, що невільникови не можна дивуватись, коли рвучи на собі кайдани, звернуть ся против свого гнобителя з оружем невільника!

Мирне, справедливе полагодженє сеї болючої справи — отсе ціль мого внесєня.

Ціль остаточна єго — власний українсько рускій університет у Львові; ціль близша — приготовленє єго заснованя через утворенє потрібного числа руских катедр і уможливленє поки що рускій молодіжи користати на університеті з тих прав національних, які всюди для всіх горожан держави суть законами запоручені.

Вкінці жаданє для увязнєних в причини послідних подій університетских: нічого більше, як лише справедливости і точного приміненя закона, вільного від актів терору і політичної мести!

Се наші жаданя в теперішній хвили, сповнити їх велить сам розум політичний.

Словненє тих жадань загварантує спокій і мирні відносини на університеті серед молодіжи і успокоєнє умів серед суспільности; зїгнорованє їх — і дальша безоглядність поставить нас перед необчислими наслідками і дуже непевною будучностию, котрої ми не бажемо, а ви, панове, мимо вашого сильного становиска, мимо власти, яку маєте в руках, — в інтересі самого польского народа також не повинні собі бажати! (Гучні оплески руских послів).

Н О В И Н И

— Календар. В пятницу: руско-кат.: Никифора; римско-кат.: Петра стол. — В субботу: руско-кат.: Порфирія; римско-кат.: Романа.

— Руский музей у Львові. С. Е. Митрополит набув віллію п. Стйки при пл. св. Юра за 120.000 К і має там урядити руский музей.

— Добірня програма неділішного концерту львівского „Сокола“ (у власній салі при ул. Рускій) дає надію, що на концерті збере ся численно наша публика і буде вповні вдово-лена. На сім концерті вперше виступить з со-прановим сольом в супроводі фортеп'яну п-на Льоля Прокешівна, учениця віденьского професора музики Дебера і п. Остап Корчин-ський сольом на флеті при акомп. форт. Пов-ну програму оповістить ся в суботу. Білети можна від нині набувати в „Сокольскім База-рі“. Ціни місць: І-рядні крісла по 1 К, II-рядні по 80 с, III-рядні по 60 с. Стоячі місця по 20 с. Для членів „Сокола“ 20 с знижки на крісла.

— Вісти з російської України. Дня 17. лютого в „Народнім Домі“ о 12. годині дня відбуло ся загальне зібранє членів київско о товариства „Просьвіта“, на якім головою выбра-но д. Орловского а секретарями дд. Королева та Дубровского. В уrogramі дня було поста-влено: вибори почесного члена, вибори реві-зійної комісії і посилка привіту чернігівскій „Просьвіті“. Рада товариства в особі д. Грін-ченка запропонувала вібраню обіратити почес-ним членом товариства відомого вченого проф. В. Б. Антоновича з приводу єго наукової, гра-мадскої та літературної діяльности. Промо-ція ся була принята одноголосно. Потім від-булисє вибори членів ревізійної комісії в числі п'яти, в яку обібрано дд. Салька, Кова-ленка, Гр. Королева, Орловского та Денисенка, а кандидатами дд. Осиньского та Коровая. Нарешті д. Грінченко прочитав текст привіту до чернігівскої „Просьвіти“ який одноголосно ухвалено послати. Після сего вібранє закрито.

— Іменованє. Суплєнт перемискої польскої гімназії, Кароль Чайковский, іменований учи-телем в рускій гімназії у Львові.

— Масові арештованя руских студентів. Нині мали почати арештованє академіків го-лодовий страйк, що мадуть і стало ся. Страйк сего рода причинить ся певно до увільненя їх з вязниці, если правдиво є чутка, яка кружляла вчера по місті, що нині в четвер

має бути загальна конфронтація арештованих зі всіма покликаними свідками в числі около 30. — До слідчого судді зголосило ся в останніх днях кількох академиків, яких дня 23. січня переслухано на поліції. Зголосивших ся увязнено. Покликанє до слідчого судді дістало також кілька осіб з поза академічних кругів, між иншими п. Волосенка, редактор „Гром. Голосу“.

— **Перед виборами до парламенту.** В Тернополі відбули ся дня 19. с. м. передвиборчі збори відпоручників громад сільського округу виборчого Тернопіль-Збараж, т. зв. мішаного. Відпоручники по довшій дискусії ухвалили поставити кандидатуру адв. д-ра Ізидора Голубовича на посла, а д-ра Даниловича на віцепосла.

З Дрогобиччини оголошують: Народна організація дрогобицького повіту скликає довірочні збори національно демократичного стороництва до Дрогобича на день 25. лютого с. р. о год. 12. в полудне до комнат „Руского Касина“ на передвиборчу нараду і запрошує на ті збори всіх громадских організаторів і священиків нашого стороництва. Організація постарала ся, щоби непрошені гості не перешкодили нарадам.

З Коломиї доносять, що з сільського округу Коломия-Косів кандидують о. Іван Попель, парох Довгополя, і др. К. Трильовський. Москвофіли форсують кандидатуру д-ра Дудикевича.

З Товмаччини пишуть, що в Милочаню були дня 17. с. м. довірочні збори, на яких вибрано місцевий комітет виборчий і з відпоручників до повітового комітету в Тисмениці, про що повідомлено голову тисменицького комітету о. радника Кульчицького. При сій нагоді збори одностайно запротестували проти заведеня громадских комісарів і вівзвали місцеву громадську раду, аби внесла письменний протест на руки пос. Олесницького.

В Бібрці уконститував ся місцевий виборчий комітет руский, якого головою є п. Григорій Юшкевич. Місто Бібрка є одною з 20 місцевостей, які творять міський округ виборчий, де є 9.500 Русинів на 37.100 душ населеня.

З міського округу Бучач-Заліщики-Товмач Снятин має кандидувати бурмистр в Бучача, Бернард Штерн.

— **Краєва рада шкільна** іменувала Йосифа Беднарського учителя 3-кл. виділ. шк. в Сокалі суплентом в учит. семінарії в Сокалі; о. Евст. Барановського гр.-кат. катехитом в 3-кл. виділ. шк. в Бучачі, Льва Гайльмана управ. 6-кл. жуж. школи в Жовкві, Мальв. Ясницьку учит. 6-кл. жів. шк. в Товмачі, Золот. Гайльмана управ. 4-кл. женської школи ім. А. Міцкевича в Тернополі; — перенесла учителів народних шкіл: Матея Кцяка управителя шк. в Соколівці до Яблонова, Волдел. Дирча з Жарнівки до Пціма, Петра Кострубу з Ягольницької старої до Іванківки, Людв. Янковського із Свистільник до Уїзду.

— **Вістки з Буковини.** В гімназії в Кіцмані з рускою і німецькою викладовою мовою розписує ся з початком мкільного року 1907/8 конкурс на стале обсажене місце для гр.-к. релігії. Поданя треба вносити до міністерства просвіти і віроісповідань найдалше до 15. марця за посередництвом буков. ради шкільної. Хто хоче, аби єму зараховано відбуті роки суплентури, най зазначить се на поданню. — Міністер просвіти і віроісповіданя іменував провізоричного професора в учительській семінарії в Чернівцях, Романа Цегельського, сталим професором в тій самій школі.

— **Чуже під лісом, а своє під носом...** В Києві, в Лукнянському театрі виставляли „Лісову Квітку“ (Дзвін до церкви скликає, та сам у ній не буває) Яновської. „Ця пєса — пише з того приводу „Рада“ — була нагороджена премією галицького сойму. Така вже слава пішла про ці премії, що як кому тільки пощастить її здобути, то громадянство може бути певним, що преміована пєса не окрасить убогого

українського репертуару. Може така слава трохи і побільшена, але преміровка „Лісової Квітки“ показує, що український театральний виділ галицького сойму часто-густо стоїть не на висоті свого високого становиска“. Не маємо наміру ставати тут в обороні конкурсної комісії, однак зазвимо, що якраз для закордонних українських драм она виявляла завжди як найбільшу прихильність, оправдуючи всякі недотягненя і неконсеквенції „тамошними відносинами, які нам, Галичанам, мало звісні“. І так з нагороджених до тепер найліпшими преміями українських драм, як „Мужичка“ Писанецького, „Катря Чайкієна“ Кибальчицької і „Лісова цвітка“ Яновської, жадна не може міряти ся так що до літературної вартости як і сценічного опрацьованя з галицькими пєсами, як „Украдене щастє“ Франка, „Торговля жемчугами“ Цеглинського, або єгож „Кара совієти“. Та ось що дивно нам: коли сї, хоть нагороджені преміями, українські слабини, вже давно вийшли з репертуару нашого театру, чому они єще завжди товчуть ся на українських сценах в Росії і то не тільки на тих заводових „задля каси“, але і на „літературному“ яким є аматорський гурток під управою п-ні М. Старицької? Тож тут замість докору на адресу конкурсної комісії галицького виділу краєвого, раціональнішим було би запитанє, звернене до українських директорів театрів, чому вони, коли вже виставляють творів галицьких авторів, які попри сценічний інтерес, малиб та чуж велике національне значінє з огляду на піддержуване наших культуральних взаємин.

— **Дрібні вісти.** В станицьлавівській повіті проявила ся еміграційна горячка до Канади. Селяни з Ямниці, Боднарова, Павелча і Тяжова випродують ґрунти за безцін і утікають за море. — В Бориславі згорів оноді нафтовий закон бориславського синдикату.

Телеграми

з дня 21. лютого 1907.

Відень. Нинішні ранішні дзєвники посьвячують вступні статі голодівці арештованих руских академиків у Львові. В тих статях станула прєса в обороні арештованих.

Прага. З Відня доносять, що Чехи замешкали у Відні поставлять свого кандидата на посла і будуть просити всіх Славян, поселених у Відні, аби голосували на Чеха.

Севастополь. В середмістю ранено вчера бомбою помічника комісаря поліції і кількох прохожих. Революціоніст утік.

Галицький сойм.

Між відчитаними петиціями находила ся між иншими петиція польского „Тов. Школи людовой“ задля субвенції на видаванє часописів і петиція громади Збоїска о запомогу на консервацію іконостаса в церкві, яку підпірав пос. Олесницький.

Підтак відіслано до комісії виборчої реформи справозданє краєвого виділу в квестії реформи соймової ординації; сю комісією має зложити ся з вибору 18 членів. Дальше відіслано до шкільної комісії внесенє пос. Томашевського о зміну учительських клас, як і єгож внесенє о заведенє оплати на річ шкільного краєвого фонду від мастків, підлягаючих правительственній еквівалентовій належності.

Пос. Олесницький підпірав внесенє руского клубу в справі зміни виборчої реформи, після якої, як вже звісно, сойм складав би ся з 160 членів. Крім вірилістів засідало би 148 вибраних послів, а іменно 37 послів з міст і місточок, а 111 послів з округів виборчих, яких би було всіх разом 140, Львів вибрав 6. Краків 4, а инші округи по 1 послі. До вибору управлений кожний, хто скінчив 24 літ і має австрійське горожаньство, а заме-

шканий від 3 місяців. Послом стати може кожний по 30 році житя, хто не був карно караний. Се внесенє відіслано до виборчої комісії.

Відтак єще довгий ряд ріжних внесенє, по узасадненю їх внескодавцями відіслано по першім читаню до комісії. Засіданє триває в дальшій ході.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 15. лютого до 1. марця 1907.

Щоденно о год. 8. вечер представленє. В неділі і свята 2 представленя о 4. год. посл. і о 8. год. вечером. Що п'ятниця High Life представленє. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Антін Хойнацький

книгар, Львів

Арсенальска ч. 6.

(побіч костела оо. Доминиканів)

має на складі:

- Огоновский Омелян: История литературы Руской часть I 6 К
 - „ Па і б 8 К
 - Meyers Konversations-Lexicon 5 Auflage 1—12 томів в хор. оправі 25 К
 - Togoj 3 Auflage (complet) 16 томів 40 К
 - T. B. Macaulaya Dzieje Anglii 10 t. opr. 10 К
 - I. W. Goethe: Faust. Część I і II przekład Feliksa Jezierskiego opr. Warszawa 4 К
 - Jasnowidzaca, z Prevost tom I opr. Warszawa 1832 2 К
 - Pismo Święte starego testamentu z illustr. Gustawa Doré oryginal. opr. 25 К
- принймає всякі замовленя на ноті і старі книжки, поти, образи, часописи і анонси і висилає такіж скоро будь то за посліплатою, будь то за попереднім надісланєм шалежитости.

Позір! Позір! Позір!

Портрети Шевченка в рамках: На плюшу з гіпсу гарно викінчений по 50 К.

Крайдові по 30 К. Київське виданє по 16 К. Для Читалень 10% опусту. Ціни лосо Львів. — Замовляти в „Сокільськнм Базарі“ у Львові ул. Руска 20.

Всілякі КУПОНИ

вильосовні цінні папери

виплачує без потрученя провизи або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц

БАНКУ

Гіпотечного.

можна набувати в „Сокільськнм Базарі“ у Львові і у всіх торговлях вираю